

Non obstat postremo, quod actum fuerit ex remedio quorum bonorum, quod non competit nisi in bonis possessis per defunctum de tempore ipsius obitus, & domus, de qua agitur, num fuerit possessa per Octavium tempore mortis illius secuta anno 1627. ex quo vendita jam fuerat Marco Antonio, durante ejus vita, qui obiit de an. 1633. Quia cum per obitum dicti Antonii reversa fuerit ad hereditatem, eoque titulo delata ad Lælium prætenfum hæredem universalem, à quo successive possessa fuit, ac demum anno 1639. translata in Joan. Franciscum Attavantem; Ideo jure merito comprehensa fuit sub illo judicio universali contra eum intento, ac sententia subinde prolata Summ. Francisci sub n. 2. ut bene Menoch. de adipiscen. poss. remed. 1. sub n. 71. versic. verum opinor, & vers. hic casus fortius procederet, per text. in l. 4. ff. petit. heredit. quem etiam in hoc remedio locum habere affirmat.

Quæ opponuntur per Attavantem legitimatio- ni personæ Francisci fuerunt aliàs rejecta prævia approbatione decisionis super ea emanatæ 7. Februarii 1641. coram R. P. D. meo Roja, cujus fundamenta visa fuerunt adhuc inconcussa vigere, cum præsertim ille reperitur in quasi possessione filiationis, non solum quo ad Horatium ejus patrem, sed etiam quoad Octavium, de cujus hereditate agitur, & Lælium ejus patruos, à quibus semper fuit habitus, & tractatus pro tali tam in judicio, quam extra. Regulariter enim filiatio alicujus, & legitimus probatur per communem reputationem, & quod pro filio fuerit habitus, & tractatus, cum ista in hac materia sufficiant, juxta text. in cap. per tuas de probat. Menoch. consil. 490. n. 18. Cæsar. de Grass. dec. 6. nu. 2. qui fil. sint legit. Rot. dec. 406. n. 5. & decis. 434. nu. 7. p. 1. recent. & cum plura alia ad istum effectum in dictis decisionibus R. P. D. mei Rojas fuerint ponderata, quæ deficiunt in Farsen. Bonorum 23. Januarii 1647. coram R. P. D. meo Corrado, pro Attavante allegata, utique illa Francisco Gratiano non adversatur. Et ita &c.

DECISIO XLVII.

R. P. D. VEROSPIO.

Alatrina Testamenti.

Veneris 26. Februarii 1649.

SUMMARIUM.

- 1 Testamentum ad pias causas, solemnitates non requirit, & nu. 4. Ad pias causas quando dicantur, n. 2. Confessione Testatoris, & depositione unius testis, probatur, num. 8.
- 3 Scriptura carens Testibus, & Notario, est imperfecta, Testamenti est recognoscenda per Testes signationi intervenientes, num. 6. Declara ut num. 7.
- 5 Testamenti traditio facta Notario, qualiter probetur.
- 9 Statutum de solemnitatibus, in Testamento adhibendis, non militat in testamento ad pias causas.

Laurentius Cæsius, in testamento, propria ipsius manu scripto, ac gentilitio familiarum stemmate signato, duas Cappellanas, sub amplissima dote, favore Pronepotum, & Abbatis Sancti Angeli Terræ Fumonis, constituerat, & ad

alteram patrocinio Divi Francisci pariter erigendam, Archipresbyterum ejusdem Terræ pro tempore existentem institui mandaverat, ipsumque universalem sibi, hoc onere, scripserat hæredem, ut bis in hebdomada, in sui suffragium, sacrum Christi corpus immolaret, ac Capuccinæ familiæ viros proprio exciperet hospitio. Quod postmodum testamentum, septem sigillis, totidemque Capuccinorum subscriptionibus in exteriori parte munitum, Gregorio Blondo Notario consignavit asservandum. A cujus Notarii prædefuncti consanguineo, post ipsius Laurentii obitum, coram Governatore Alatrinae Civitatis exhibitum, ad instantiam Archipresbyteri hæredis instituti, duobus fuit testibus recognitum, notum sibi Testatoris characterem, atque sigillum deponentibus, & in Alatrina Civitatis archivio reconditum. Indè verò, cum Bonifacius Cochus, modernus ejusdem Terræ Archipresbyter in authenticam formam, prævio Judicis decreto, extrahi curasset, ac coram Auditore Cameræ produxisset, immisionis deinde sententiam reportavit, contra pronepotes Laurentii, uti prætenfos, ab intestato hæredes, ac bonorum universalium Detentores. Ad quorum instantiam, & delata mihi causa dubium proposui, an ex hac dispositione Laurentii, Juris civilis solemnitatibus destituta, Bonifacio debeatur immissio, & Domini affirmativè responderunt; Quia dum illa perfectam, & absolutam Testatoris continet voluntatem, ad pias causas ordinatam, licet nullis juris civilis solemnitatibus fulciatur; ejusdem tamen, favore causæ piæ, sustineatur, ex dispositione text. in cap. relatum, de testamentis, & notant ibi DD. communiter, & Aub. quod sine Cod. de testamentis, ejus dispositione, licet de testamento inter liberos sancientis locum obtinere in testamento ad pias causas ordinato, comprobatur Corn. in consil. 307. num. 67. ubi de communi quoque DD. sententia attestatur Clar. in §. testamentum qu. 6. nu. 1. Card. Mant. de consil. ult. vol. lib. 6. tit. 3. nu. 4. Magdal. de num. testium in testamento requisit. p. 2. c. 1. n. 28. & cap. 3. n. 2. & pluries respondit Rot. coram Caval. decis. 553. num. 1. cum seqq. & 553. nu. 2. part. 1. & decis. 74. num. 12. part. 2. divers. coram Buratt. 475. num. 1. cum seqq. & dec. 721. nu. 4. p. 2. recent. & de magis recepta, ac veriori DD. sententia in decis. 311. n. 2. part. 4. recent. & immisionis beneficium consequi debet notant DD. in adducta leg. ultim. Cod. de edict. Menoch. de adipiscen. rem. 4. nu. 372. & in terminis testamenti ad pias causas tradit Argel. de acq. poss. quæst. 6. art. 9. num. 163. & 172.

Hanc verò dispositionem ad causas pias ordinatam fuisse à Laurentio, ex eo convincitur, quod majorem substantiæ partem pro constituendis, dotantisque Capellis prædictis mandavit erogari, & Cappellanum S. Francisci (nullius) certa persona specialiter contemplata instituit hæredem, sub onere sacrum peragendi bis in hebdomada, & assidue Capuccinos hospitio recipiendi; cum exinde patrimonium universum, in propriæ animæ suffragium, ac in causam proinde piam, dignoscatur destinasse, ad text. in cap. requisitis de testamentis, notat gloss. in cap. 2. de sepult. Tiraquel. de privil. piæ causæ in præf. §. quod adeo verum est, Magdal. de numero test. part. 2. cap. 2. n. 38. & 39. Rot. coram Cæsar. de Grass. dec. 4. de testam. & aliis recentis auct. notant Add. ad decis. Buratt. 475. num. 17.

Hinc non urget, quod scriptura prædicta testibus careat,

Ad materiam de Alim. Decis. XLVII.

- 3 careat, rogiturque Notarii, & ac proinde debeat imperfecta reputari, juxta consil. Rolan. 32. n. 29. lib. 2. Alex. consil. 84. vol. 5. Ruin. consil. 12. n. 5. vol. 2. Affl. dec. 245. nu. 9. Cum testium solemnitas non requiratur in testamento ad pias causas disposito, & ac propria Testatoris manu scripto, atque subscripto, ut notant Doctores in l. si is qui n. 6. ff. de testamentis, ubi inter cæteros Aret. n. 2. Imol. n. 6. & in cap. 2. n. 21. eod. tit. Covar. in cap. relatum n. 12. de testamentis, & de communi testatur Menoch. in consil. 224. nu. 57. Tiraq. de privil. piæ causæ privil. 4. Rot. decis. 557. n. 3. part. 1. divers. Neque ad ipsius substantiam rogitus Notarii necessarius reputetur, ut notat idem Imol. add. n. 6. Covar. prædicto n. 12. Roman. in aub. similiter n. 53. Cod. ad l. falcid. Alex. consil. 4. n. 10. lib. 7. Cast. in consil. 25. n. 2. lib. 2. Tiraq. de privil. piæ causæ privil. 6. in princ. versic. fallit, quem tamen in ipsius consignatione scripturæ, adhibuit fuisse probatur ex testibus super eodem rogitu formiter examinatis, ac deponentibus eundemmet Laurentium, dum viveret, scripturam tradidisse Notario, septem intervenientibus testibus, in ipsius exteriori parte subscriptis, & quibus de rogitu attestantibus adhibendam esse fidem notant Doctores in l. 2. Cod. de bon. poss. secundum tabul. Bald. in l. comparationes n. 2. in 3. notabili C. de fid. instr. Alex. consil. 47. n. 4. vol. 2. Surd. consil. 414. n. 24. Grass. in §. testamentum qu. 58. nu. 6. ubi ex communi DD. sententia Notarii rogitum, duobus asserit testibus posse justificari.

Neque eidem scripturæ obijci potest, quod non fuit solemniter recognita per eundemmet testes, & qui ipsius consignationi interfuerant, seque subscripserant, juxta text. in l. hac consultiissima C. de testamentis, ubi Doctores & in l. 2. C. quemad. testam. aper. & notatur per Gloss. in l. ult. in verbo depositionibus C. de edict. cum aliis relatis per Menoch. de arbit. lib. 2. casu 114. n. 3. ac seqq.

Quia hæc recognitio formalis licet adhiberi debuisset pro sustinendo testamento, favore cujusque instituti, in scriptis condito, & in quibus terminis militat auctoritates in contrarium deductæ, & conclusionem procedere declarat Gloss. in adducta l. final. C. de edict. in verbo depositionibus. vers. quod dicit. Non tamen necessaria reputatur in scriptura ad pias causas, Disponentis manu firmata, quæ duobus potuit testibus recognosci, super nota sibi testatoris manu, formiter examinatis, ut tradit Grass. in §. testamentum qu. 16. n. 10. in §. fin. autem, & plures alii relati per Moder. Rom. discept. forens. c. 895. n. 3. & de stylo curiæ in hoc Tribunali recepto attestatur Rot. coram Put. dec. 18. de fide instr. Rot. dec. 553. n. 1. p. 1. & 124. n. 2. p. 2. divers. coram Caval. 553. n. 1. coram Buratt. 475. n. 5. & 6. & in Callien. hereditatis I. Julii 1639. coram Reverendissimo Terracinen. dum maxime non constat testes recognitione subscriptos in loco judicii adfuisse, & plura concurrunt adminicula, tum ex congrua ordinatione scripturæ deducta, tum ex appositione sigilli testatoris elicitæ, tum ex consignatione ipsius facta Notario, tum ex Testatoris asseritione, & dum ageret in humanis, quod suum ultimum testamentum ipse condiderit, unius depositione testis comprobata, ex quibus adductam recognitionem reddi indubitatum respondit Rota in add. dec. 124. nu. 4. part. 2. divers. & coram Caval. 553. nu. 3. & coram Buratt. decis. 475. sub num. 6. & notant ibi Add. sub littera E.

Neque obstat dispositio statuti Urbis lib. 1. c. 42.

juris solemnitates exquirens in testamento, in Urbis districtu confectis. Præterquam enim non justificatur locum conditi testamenti in Urbis districtu consistere prædictum statutum, non obtinet locum in dispositione ad pias causas, sancita sola Juris Divini, & ac sacrorum Canonum solemnitate terminanda, juxta text. in cap. relatum de testamentis, & notant ibi Doctores & in cap. cum esses eodem tit. Ruin. consil. 71. n. 18. vol. 3. Magdal. de numero test. part. 2. cap. 1. nu. 14. & respondit Rot. coram Penia decis. 166. n. 2. & coram Caval. 553. nu. 5. & in Romana hereditatis 29. Octobris 1616. & in alia Romana hereditatis 5. Martii 1636. coram Motmano, in quibus hujusmodi testamenta, etiam sine solemnitatibus statuti, approbantur ut valida.

Et ita utraque parte decisum.

DECISIO XLVIII.

R. P. D. CORRADO.

Calaritana Juris visitandi.

Lunæ 21. Maii 1649.

SUMMARIUM.

- 1 Executores testamentarii rationes administrationis reddere tenentur. Rationes reddunt coram Episcopo, n. 4.
- 2 Legatum ad opus pietatis directum censetur pium. Pro studio Theologiæ dicitur pium, num. 3.
- 5 Episcopus litigans cum Magistratu executoris evadit incompetens. Suspectus cum adjuncto recipit rationes, & ad Curiam transmittit, n. 8.
- 6 Judicis arbitrio remittuntur causæ suspicionis.
- 7 Clausula, quam, & quas, in commissione emergentis extenditur ad merita.
- 9 Conc. Trid. sess. 24. de reform. non habet locum quando proceditur in forma judicii.
- 10 Prælatorum documenta à Populis reverenter sunt suscipienda.
- 11 Saucius vino, & oleo curandus est.

Intendens Reverendissimus Archiepiscopus Calaritanus, tanquam piorum operum Visitator, exigere rationes executionis legati per quondam Michaellem de Cervilione ordinati, in quo nonnulla ejus bona vendi, pretiumque ex eis redigendum in emptione censuum, quorum annui redditus pro dimidia Juvenibus, in Seminario ejusdem Civitatis educandis, altera verò dimidia aliis Clericis sacris ordinibus insignitis, qui Theologiæ studiis biennio incubuerint, ac ad Urbem ea profecturi velint accedere, distribuantur, erogari mandavit, & prout latius in ejus ultimo legitur testamento. Ad quosdam actus judiciales processit contra Executores præfatæ dispositionis ab ipso Testatore ibidem deputatos. Verum, interposita, eorum nominibus, ad Sanctiss. D. N. appellatione, causa Rotæ commissa fuit, quæ hodie, re maturè discussa, resolvit illos teneri rationes reddere.

Quia certum est, Executores etiam testamentarios ejusmodi oneri obnoxios esse, quoad ea, & quæ illorum curæ, atque administrationi commissa fuerunt, l. nulli, ibique no. Odofred. & alii C. de Episcop. & Cler. Clem. Quia contingit §. Ut autem præmissa versic. Illi etiam de Relig. Domib. Specul. part. 2. in sis. de instrum. edit. §. nunc vero